

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

**Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova**

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 03/1-09/5678 din 04 08 2025

**Expertizare: Ministerul Justiției
Centrul Național Anticorupție**

**Informare: Ministerului Finanțelor
Congresul Autorităților Locale din Moldova**

Copie: Cancelaria de Stat

În conformitate cu pct. 230 și 231 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 311-313, art.631), se remite spre expertizare proiectul Hotărârii Guvernului **Metodologia de finanțare în bază de cost standard a învățământului preșcolar în instituțiile publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea** (număr unic 560/MEC/2025), persoana responsabilă – Viorica Istrati, tel.: 069221206, e-mail: viorica.istrati@mec.gov.md.

Termen-limită de prezentare a expertizelor: 10 zile lucrătoare.

Expertizele vor fi semnate electronic și încărcate în sistemul e-Legiferare, la fișa proiectului.

Materialele se anexează. Acestea pot fi consultate și accesând linkul la fișa proiectului în eLegiferare:

<https://legiferare.gov.md/dlc/documents/2ea3fc86-2b8e-4a0f-b792-af76736c16d4>.

Anexe:

1. Nota de fundamentare – 9 file.
2. Proiectul de hotărâre – 30 file
3. Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiect – 9 file
4. Avize - 8 file.

Ministru

Dan PERCIUN

Executor: V. Istrati

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Metodologiei de finanțare în bază de cost standard a învățământului preșcolar în instituțiile publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Metodologiei de finanțare în bază de cost standard a învățământului preșcolar în instituțiile publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea este elaborată în temeiul articolului 145 alineatul (1), lit a) din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.
În Republica Moldova, sistemul de finanțare a învățământului preșcolar din instituțiile de învățământ preșcolar și din instituțiile de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate se confruntă cu o serie de probleme structurale și financiare care necesită o intervenție normativă urgentă și bine fundamentată. Prezentul proiect de Metodologie de finanțare a fost elaborat în baza unei analize detaliate a situației financiare și funcționare a grădinițelor, realizată în perioada octombrie 2023 – februarie 2024, și a implementării metodologiei pilot pentru anul bugetar 2025 în raioanele Anenii Noi, Cahul, Florești și Nisporeni. La fel, proiectul prezentei Metodologii a fost ajustat în urma Avizelor primite de la Ministerul Finanțelor și CALM. Situația actuală: Analiza amplă a finanțării grădinițelor a relevat următoarele aspecte-cheie: ● Inegalități semnificative în cheltuielile per copil între grădinițe, reflectând o distribuție inechitabilă a resurselor financiare, fără o corelare clară cu nevoile reale ale instituțiilor sau cu numărul copiilor. ● Subfinanțarea multor grădinițe comparativ cu necesarul real, ceea ce conduce la dificultăți în asigurarea serviciilor educaționale de calitate, afectând accesul și condițiile de educație timpurie. Conform datelor colectate în decembrie 2023 printr-un chestionar aplicat la nivel național, cu o rată de răspuns de 96%, capacitatea totală raportată a grădinițelor este de 171.713 locuri, cu o utilizare medie de 73% (față de 83% conform datelor administrative ale Ministerului Finanțelor). Cele mai mari rate de utilizare sunt în municipiile Chișinău (peste 100%), Bălți și Ialoveni, în timp ce în unele raioane din centrul și sudul țării gradul de utilizare scade sub 50%, reflectând migrația internă și externă puternică. Totodată, structura vârstelor copiilor arată o înscriere scăzută a copiilor sub 3 ani în creșe și grupe specializate, multe fiind amestecate cu copii mai mari, ceea ce indică necesitatea ajustării resurselor și a organizării educației timpurii. Din perspectiva costurilor, bugetul total al grădinițelor raportat în 2023 a fost de circa 5,3 miliarde lei, din care: ● 62,8% reprezintă cheltuieli de personal, ● 11,4% energie și servicii comunale, ● 18,3% achiziții (produse alimentare, materiale), ● 5,3% cheltuieli capitale.

Bugetul mediu anual per copil în 2023 a fost de 42,3 mii lei, însă cu variații foarte mari pe regiuni, de la 35 mii lei în Chișinău până la peste 56 mii lei în Dubăsari. Aceste discrepanțe evidențiază inegalitățile structurale în finanțarea grădinițelor, reflectând și moduri diferite de alocare, bazate în mare parte pe istoricul finanțării, fără o corelare obiectivă cu nevoile reale și costurile operaționale.

Probleme identificate care impun intervenția

Lipsa unui mecanism unitar, transparent și echitabil de alocare a resurselor financiare către grădinițe, ceea ce generează inegalități regionale și municipale mari.

Subfinanțarea instituțiilor din unele regiuni, care conduce la suprasolicitarea grupei, reducerea calității serviciilor educaționale și acces limitat pentru copii.

Deficiențe în datele statistice și administrative, cu diferențe între raportările din chestionar și datele oficiale, ceea ce îngreunează o planificare corectă și optimă a bugetelor.

Organizarea neadecvată a grupelor pentru copiii mici (2-3 ani), - un număr insuficient de grupe pentru această vârstă și **grupe speciale**, ceea ce afectează calitatea îngrijirii și educației preșcolare.

Lipsa unui cadru normativ integrat privind finanțarea grădinițelor, cu norme insuficient detaliate și actualizate pentru a ține cont de costurile reale și necesitățile diferite ale instituțiilor.

Lipsa prevederilor care ar asigura finanțarea corespunzătoare a grădinițelor în funcție de anumite elemente distinctive care impun cheltuieli mai mari precum:

- a. Necesitatea finanțării adiționale pentru copii cu nevoi educaționale speciale
- b. Necesitatea finanțării adiționale pentru studierea limbii române și/sau materne în grădinițele cu predare în limba rusă
- c. Recunoașterea costurilor aferente transportării copiilor care se practică în anumite grădinițe

Cadrul normativ aplicabil și deficiențele acestuia

Actualmente, finanțarea grădinițelor și a învățământului preșcolar din cadrul complexelor educaționale în Republica Moldova este reglementată prin acte normative care stabilesc standarde financiare și normative de cheltuieli, dar:

- Nu există o metodologie unitară și transparentă care să asigure o alocare echitabilă în funcție de costurile reale, numărul de copii și specificul instituției
- Normele de cost nu sunt actualizate și nu reflectă diferențele regionale sau de structură a grupelor
- Mecanismele de monitorizare și raportare a cheltuielilor sunt insuficiente, iar datele administrativ-statistice nu sunt corelate eficient

Rezultatele activității de documentare și fundamentare

La elaborarea proiectului Metodologiei de finanțare au fost consultate:

- Datele administrative și financiare ale Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Finanțelor
- Rezultatele chestionarului național aplicat în 2023 pentru 1431 grădinițe
- Rezultatele chestionarelor aplicate celor 164 manageri ai instituțiilor de învățământ preșcolar din cele 4 raioane pilot care au aplicat/pilotat noua metodologie de finanțare în anul 2025
- Studii privind eficiența finanțării în educația timpurie
- Normele de personal pentru instituțiile de educație antepreșcolară, instituțiile de învățământ preșcolar și instituțiile de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate (Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr 122 din 27.01.2025)
- Consultări cu părțile interesate din domeniul educației timpurii (autorități publice locale, manageri de grădinițe, experți financiari).

Concluziile acestor documente evidențiază necesitatea unui mecanism normativ care să asigure o finanțare predictibilă, corelată cu costurile reale per copil, cu ajustări pentru particularități regionale și pentru tipurile de grupe existente, pentru a reduce inegalitățile, a asigura accesul echitabil și calitatea serviciilor pentru educație timpurie.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii de Guvern are ca obiect aprobarea Metodologiei de finanțare în bază de cost standard pentru învățământul preșcolar din instituțiile publice de învățământ preșcolar și general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate, din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea. Metodologia va fi implementată la nivel național, în toate instituțiile de învățământ menționate. Metodologia prevede aplicarea unei formule unificate de finanțare, construită pe baza unui cost standard per instituție, structurat pe trei piloni principali: Personal, Servicii și Achiziții.

Conceptul de bază urmărește alocarea predictibilă și echitabilă a resurselor publice pentru educația timpurie, pe baza unor parametri obiectivi – numărul de copii, caracteristicile acestora, specificul programelor educaționale și condițiile fizice ale instituțiilor.

Obiectivul metodologiei propuse îl constituie **redistribuirea echitabilă a creșterilor viitoare ale bugetelor alocate grădinițelor**, în scopul reducerii treptate a discrepanțelor de finanțare între instituții similare.

Noua abordare se bazează pe alinierea alocațiilor bugetare la **standardele de cost** și la **necesitățile reale ale fiecărei grădinițe**, reflectate prin indicatori precum: numărul de copii, caracteristicile socio-economice ale acestora, precum și cheltuielile de regie comparabile.

Metodologia propusă **se distinge fundamental de mecanismul aplicat în cazul instituțiilor școlare**, întrucât **nu presupune redistribuirea bugetelor actuale și nu se bazează exclusiv pe numărul de copii**, ci vizează **doar distribuția diferențiată a creșterilor viitoare ale bugetelor**.

Astfel, în anii următori, toate grădinițele vor beneficia de creșteri bugetare, însă instituțiile subfinanțate în raport cu standardele și condițiile reale vor înregistra **creșteri proporțional mai mari**, pentru a reduce gradual decalajele de finanțare. Pe termen mediu și lung, această măsură va asigura **echilibrarea tratamentului financiar între grădinițele cu profiluri similare**, contribuind la o utilizare mai eficientă și mai justă a resurselor publice.

Pentru a atenua impactul asupra grădinițelor care beneficiază în prezent de o finanțare superioară standardelor propuse, metodologia prevede o tranziție etapizată. În cadrul acesteia, creșterile bugetare sunt direcționate prioritar către instituțiile subfinanțate, în timp ce ajustările pentru grădinițele cu o finanțare peste standarde sunt aplicate progresiv. Acest proces este susținut printr-un fond de echilibrare, destinat acoperirii deficitului bugetar și prevenirii unor perturbări majore în funcționarea instituțiilor. Fondul este planificat astfel încât să asigure grădinițelor publice resurse necesare pentru a oferi un nivel adecvat de educație.

Metodologia propusă operează cu un set clar de elemente conceptuale, esențiale pentru înțelegerea modului de funcționare a formulei de alocare bugetară.

Primul principiu vizează **determinarea costului standard teoretic** pentru fiecare instituție preșcolară. Acesta reprezintă nivelul de finanțare pe care o grădiniță **ar trebui să îl primească**, în condițiile respectării cerințelor de bază de finanțare, reieșind din:

- numărul de copii înmatriculați;
- profilul acestora (vârsta, statut social etc.);
- suprafața utilizabilă;
- cheltuielile de regie istorice și alte caracteristici instituționale relevante.

Această sumă constituie **referința teoretică** de calcul – adică bugetul ideal al grădiniței, raportat la necesarul de resurse.

Ulterior, acest cost standard este comparat cu **bugetul real al grădiniței**, ceea ce permite încadrarea instituției într-una dintre următoarele categorii:

- **grădinițe subfinanțate**, dacă bugetul actual este sub nivelul teoretic;

- **grădinițe finanțate la un nivel mai ridicat decât costul standard**, dacă bugetul actual depășește nivelul standard.

Pe baza acestei clasificări, metodologia determină modul în care vor fi distribuite **creșterile bugetare viitoare**, fără a afecta nivelul actual de finanțare. Este important de menționat că **nici o instituție nu va primi mai puțin decât un minim garantat**, stabilit de Ministerul Educației din totalul alocațiilor suplimentare.

În ipoteza în care, în anul 2026, Ministerul Finanțelor alocă un plus de **10% față de anul anterior pentru întregul buget destinat grădinițelor**, iar Ministerul Educației stabilește un **minim garantat de 5% pentru toate grădinițele**, distribuirea efectivă se va realiza astfel:

- toate instituțiile preșcolare vor beneficia de o creștere de cel puțin **5%**;
- grădinițele subfinanțate vor primi creșteri **semnificativ mai mari**, proporționale cu gradul de subfinanțare;
- în anumite cazuri, grădinițele puternic subfinanțate ar putea primi creșteri de **până la 50% sau chiar mai mult**, în funcție de resursele disponibile.

Metodologia reprezintă un mecanism de **redistribuire echitabilă a creșterilor bugetare viitoare**, în baza unui sistem de referință obiectiv. Ea **nu afectează bugetele existente**, dar asigură ca alocațiile suplimentare să fie direcționate prioritar către instituțiile cu cel mai mare decalaj față de necesarul real de finanțare. Astfel, se urmărește **reducerea progresivă a inechităților** între grădinițele cu caracteristici similare.

La stabilirea costului standard – a bugetului ideal al grădiniței se ține cont de costuri structurate pe 3 piloni:

Pilonul 1 – cheltuieli de personal („Personal”) estimează costurile salariale în funcție de numărul teoretic de grupe și specificul instituției, inclusiv personal specializat pentru copii cu cerințe educaționale speciale și copii alolingvi. Formula stabilește un număr teoretic de grupe reieșind din numărul de copii, precum și un standard de personal bazat pe numărul copiilor înscriși și pe normele aprobate de MEC. Standardele de personal vor fi actualizate de MEC, iar hotărârea oferă cadrul pentru acest proces. La calcularea cheltuielilor standard de personal în raport cu o grădinițe exactă: se ține cont de regimul de activitate al grădiniței, gradele didactice și manageriale din grădiniță etc.

Pilonul 2 – „Servicii” calculează cheltuielile ce țin de infrastructura grădinițelor. Acesta include costurile pentru încălzire, servicii comunale, etc. Costurile sunt determinate în funcție de standarde și se bazează pe criterii precum suprafața încălzită și tipul de încălzire utilizat. Metodologia stabilește cadrul general în baza căruia aceste costuri vor fi calculate de Ministerul Educației și Cercetării.

Pilonul 3 – „Achiziții” calculează cheltuielile care depind direct de numărul de copii din grădiniță și de programul de activitate. Pilonul asigură flexibilitate în bugetare, permițând grădinițelor să aloce fonduri în mod direct ținând cont de nevoile individuale ale copiilor și ale programelor educaționale.

În anul 2025 în raioanele Cahul, Anenii Noi, Nisporeni și Florești a fost pilotată **Metodologia de finanțare** în bază de cost standard per copil a instituțiilor publice de învățământ preșcolar (Hotărârea de Guvern nr 685 din 09.10.2024).

Ministerul Educației și Cercetării a elaborat și a pus în aplicare un plan de monitorizare și evaluare a procesului de pilotare a formulei de finanțare în instituțiile publice cu învățământ preșcolar din raioanele-pilot.

Comparativ cu formula pilotată în anul 2025, proiectul introduce o **serie de elemente noi și îmbunătățiri** metodologice, care vizează creșterea acurateței în alocarea bugetară și consolidarea transparenței în procesul de finanțare:

- A fost constituit un Centralizator la nivelul Ministerului Educației și Cercetării, în valoare de 0,75% din plafonul cheltuielilor pentru educația timpurie. Acest fond are ca scop finanțarea inițială a grupelor nou create, finanțarea suplimentară pentru îmbunătățirea condițiilor de educație din instituțiile vizate de metodologie.
- A fost clarificat faptul că bugetele se stabilesc individual pentru fiecare instituție și filială, iar autoritățile publice locale au obligația de a respecta alocările specifice atunci când distribuie resursele către instituțiile din subordine.
- A fost inclus un capitol distinct care descrie procedura de informare a autorităților publice locale, referitor la valorile calculate pentru fiecare instituție și filială. Acest lucru contribuie la sporirea transparenței în procesul bugetar.
- Modul de calcul al pilonului 1 „Personal” a fost îmbunătățit. Sporurile aferente gradelor didactice pentru personalul de conducere și cel didactic se calculează distinct, în funcție de structura reală a personalului din instituție.
- Formula de calcul a fost ajustată pentru a reflecta numărul maxim de copii per grupă, conform normelor în vigoare: 15 copii pentru grupa de vârstă 2–3 ani și 20 copii pentru grupele de vârstă 3–7 ani.
- Metodologia a fost actualizată în conformitate cu noile norme de personal aprobate în anul 2025, pentru a reflecta structura revizuită a necesarului de resurse umane în instituțiile de educație timpurie.
- A fost introdus un coeficient de corecție specific pentru complexe educaționale, care reflectă faptul că o parte din cheltuielile administrative și ale personalului nedidactic sunt acoperite din bugetul pentru educația generală.
- Structura funcțiilor a fost revizuită. Au fost introduse funcții noi, iar unele funcții, precum cea de logoped, au fost transferate din categoria personalului suplimentar în cea a personalului de bază.
- Calculul costului pentru profesorii de limbă română se bazează pe numărul de grupe cu instruire într-o altă limbă decât cea română, raportat de fiecare instituție în parte.
- Structura și formulele aferente pilonilor 2 și 3 – Servicii și Achiziții – au rămas în mare parte neschimbate față de varianta pilotată.

Date și rezultate al pilotării (anul 2025):

Impactul asupra bugetelor grădinițelor

Aplicarea noii formule de finanțare, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 685/2024, a condus la modificări semnificative ale bugetelor alocate grădinițelor din raioanele Anenii Noi, Cahul, Florești și Nisporeni. Comparativ cu anul 2024, în majoritatea cazurilor bugetele pentru 2025 sunt mai mari, reflectând o distribuție mai apropiată de necesitățile reale ale fiecărei instituții. Această schimbare a fost posibilă datorită trecerii de la abordarea istorică a finanțării la una bazată pe costuri standard, în funcție de numărul de copii, structura grupelor, suprafețele utilizate și specificul serviciilor oferite.

În urma aplicării formulei, mai multe instituții au beneficiat de creșteri bugetare considerabile. Cele mai mari creșteri procentuale s-au înregistrat în localități precum Nicolaevca (+45%), Ștefănești (+35%), Valea-Trestieni (+33%) și Trifănești (+32%). Aceste grădinițe aveau anterior un nivel scăzut de finanțare raportat la numărul real de copii și la costurile operaționale. Alocările suplimentare permit acestor instituții să acopere cheltuieli pentru funcționare, inclusiv costuri de personal, produse alimentare și materiale educaționale.

Noua formulă a contribuit la reducerea disparităților dintre instituții. Grădinițele care funcționau cu bugete mai mari decât necesarul estimat nu au fost afectate negativ datorită mecanismului de echilibrare prevăzut în metodologie. În același timp, instituțiile anterior subfinanțate au primit resurse suplimentare, ceea ce a permis o îmbunătățire a capacității de acoperire a cheltuielilor de bază. Această ajustare graduală urmărește asigurarea unui nivel minim de resurse pentru toate grădinițele, indiferent de localitate.

Potrivit datelor colectate în timpul pilotării, fondurile suplimentare obținute prin noua formulă au fost utilizate, în principal, pentru angajarea personalului lipsă, pentru achiziția de materiale educaționale și pentru îmbunătățirea serviciilor de alimentație și igienă. În mai multe cazuri, instituțiile au planificat utilizarea unei părți din bugetul alocat pilonului 3 pentru respectarea obligației de a investi minimum 5% în jocuri, jucării și materiale didactice. Cu toate acestea, persistă nevoi de consolidare a capacității instituționale în ceea ce privește planificarea și execuția bugetelor pe articole distincte de cheltuieli. Aceste aspecte vor necesita monitorizare continuă și sprijin tehnic în etapa următoare a reformei.

Sondaj privind implementarea formulei: metodologie și rezultate

Pentru a evalua implementarea noii formule de finanțare în grădinițele din raioanele pilot, Ministerul Educației și Cercetării a organizat un sondaj în luna martie 2025. Chestionarul online a fost transmis tuturor instituțiilor publice de învățământ preșcolar din Anenii Noi, Cahul, Florești și Nisporeni. Chestionarul a fost elaborat în trei secțiuni: identificarea instituției, experiența cu aplicarea Metodologiei și adaptarea la noile norme de personal.

Instrumentul de colectare a inclus întrebări închise, cu opțiuni multiple, și întrebări deschise, menite să surprindă detalii calitative despre impactul reformei asupra bugetării, implicarea conducerii instituției, dificultăți întâmpinate și percepția generală asupra clarității noii metodologii. Datele au fost centralizate și analizate pentru a informa procesul de ajustare a formulei înainte de o eventuală extindere la nivel național.

Noua metodologie de finanțare este percepută în general ca fiind clară. Majoritatea directorilor au înțeles structura formulei și modul de alocare pe piloni, chiar dacă unii au menționat că încă mai au nelămuriri punctuale. Numărul celor care au declarat că metodologia nu este clară este redus. Totuși, în Anenii Noi s-a înregistrat o pondere mai ridicată de respondenți care au avut dificultăți de înțelegere. În acest raion ar fi util un sprijin metodologic suplimentar în continuare.

În general, directorii au reușit să completeze Anexa nr. 4 fără dificultăți majore. Aproape jumătate dintre respondenți au declarat că procesul a fost clar și datele ușor de identificat. Dificultățile minore au fost frecvente, dar în cele mai multe cazuri au fost depășite rapid.

Problemele cele mai comune au vizat indicatorii de infrastructură: suprafața exterioară îngrijită, suprafața dereticatei și suprafața totală a spațiilor interioare. Aceste dificultăți s-au concentrat în special în Cahul, unde aproape jumătate dintre respondenți au avut dificultăți în completarea acestor date. Dificultăți tehnice legate de raportarea personalului auxiliar (sobari, fochiști, îngrijitori) au fost menționate atât în Cahul, cât și în Anenii Noi. În ceea ce privește datele referitoare la copiii cu cerințe educaționale speciale sau alte categorii similare, dificultățile au fost izolate și nu au afectat în mod semnificativ calitatea generală a raportării.

Marea majoritate a respondenților au apreciat că au avut suficient timp la dispoziție pentru completarea formularului. Doar o minoritate mică a simțit o presiune semnificativă în privința termenului. Nisporeni

și Florești sunt raioanele unde respondenții au resimțit cel mai puțin presiunea timpului, ceea ce ar putea reflecta o mai bună organizare locală a procesului sau o comunicare eficientă între autoritățile raionale și instituții.

Majoritatea grădinițelor au raportat că procesul de aprobare a bugetului a decurs normal, similar anilor anteriori. Totuși, în Anenii Noi a existat un procent mai mare de respondenți care au menționat dificultăți considerabile sau neclarități în acest proces. Aceasta poate indica fie neînțelegeri privind aplicarea formulei, fie probleme locale de coordonare între instituții și autorități.

Respondenții au relatat un nivel ridicat de implicare în procesul de planificare bugetară. În cele mai multe cazuri, directorii au participat activ sau au fost consultați. Numărul celor care nu cunosc detalii despre structura bugetului este neglijabil. Implicarea pare să fie mai consolidată în raioanele în care procesul de completare a fost perceput ca fiind mai clar – de exemplu, în Cahul și Florești.

În ceea ce privește efectele directe ale metodologiei, două treimi dintre grădinițe consideră că au primit resurse financiare suplimentare, cel puțin într-o anumită măsură. Percepția creșterii se corelează clar cu dimensiunea reală a majorărilor bugetare: instituțiile care au înregistrat creșteri semnificative (de peste 20%) au fost cele care au simțit cu adevărat o schimbare pozitivă. În schimb, în cazurile unde creșterea a fost modestă sau absentă, directorii au raportat că finanțarea a rămas la același nivel ca în anii precedenți.

Aplicarea Planului de monitorizare a procesului de pilotare a formulei de finanțare în instituțiile din raioanele-pilot a demonstrat necesitatea implementării la scară națională a **Metodologiei de finanțare** în bază de cost standard per copil a instituțiilor publice de învățământ preșcolar. Totodată, în condițiile în care pilotarea **acesteia** a demonstrat realizarea parțială a obiectivelor și a scos în evidență unele carențe și particularități, a apărut necesitatea abrogării acesteia și elaborarea unei Metodologii complexe, ajustată și implementată la scară națională.

Ministerul Educației și Cercetării a simulat implementarea formulei pentru bugetul anului 2026. Rezultatele simulării sunt prezentate pe site-ul Ministerului.

https://mec.gov.md/sites/default/files/rezultate_simulare_metodologia_de_finantare.pdf

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Au fost analizate mai multe opțiuni de formulă de finanțare. S-a optat pentru formula elaborată ca urmare a consultărilor desfășurate în perioada 2024-2025 și a pilotării în cele 4 raioane.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul introduce o metodologie unitară și transparentă pentru finanțarea instituțiilor publice preșcolare. Prin aplicarea unei formule bazate pe costuri standard, sectorul public beneficiază de o predictibilitate crescută a alocărilor financiare. Noua abordare permite o gestionare mai eficientă a resurselor și corectează disparitățile istorice și regionale semnificative.

4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Noua metodologie nu presupune costuri suplimentare pentru bugetul de stat, însă prevede o mai bună distribuire și gestiune a fondurilor disponibile.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu presupune un impact direct asupra sectorului privat.

4.4. Impactul social 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul generează beneficii sociale semnificative, contribuind la echitatea accesului la educație timpurie și îmbunătățirea calității serviciilor educaționale. Ajustările financiare corectează inechitățile anterioare, oferind resurse suplimentare instituțiilor anterior subfinanțate, în special în mediul rural și în comunitățile mai sărace, facilitând astfel reducerea decalajelor socio-economice. Finanțarea bazată pe nevoi reale contribuie indirect la promovarea egalității de gen prin asigurarea unui acces egal și echitabil la serviciile preșcolare, inclusiv pentru copiii cu cerințe educaționale speciale sau proveniți din familii dezavantajate. Finanțarea adecvată poate încuraja participarea mai mare a femeilor pe piața muncii, reducând presiunea asupra femeilor privind îngrijirea copiilor mici.
4.5. Impactul asupra mediului
Metodologia implică gestionarea și raportarea unor date agregate privind copiii înscriși și personalul instituțiilor. MEC și autoritățile locale vor aplica standarde stricte de protecție a datelor personale conform legislației în vigoare. Formularele și bazele de date vor asigura confidențialitatea și securitatea acestor informații.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Reglementarea propusă va genera efecte complexe asupra diferitor sectoare și dimensiuni ale societății. În sectorul public, aceasta va implica ajustări organizatorice și operaționale, cu un impact asupra resurselor administrative și capacității instituționale, contribuind totodată la îmbunătățirea calității serviciilor oferite.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul actului normativ a fost elaborat ținând cont de necesitatea alinierii cadrului legislativ național la cerințele și standardele Uniunii Europene, astfel încât să asigure compatibilitatea și coerență juridică între normele interne și cele europene. În vederea transpunerii actelor juridice ale UE relevante în domeniul reglementat, proiectul include dispoziții specifice care asigură implementarea directă sau indirectă a obligațiilor asumate prin tratatele, directivele și regulamentele europene aplicabile. Aceste măsuri normative urmăresc armonizarea standardelor naționale cu cele europene, facilitând astfel participarea eficientă și conformă a Republicii Moldova în spațiul juridic european.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul prevede adoptarea unor măsuri normative complementare care să creeze un cadru intern robust și funcțional, necesar pentru punerea în aplicare a legislației europene. Aceste măsuri vizează atât clarificarea și consolidarea atribuțiilor autorităților naționale competente, cât și asigurarea mijloacelor procedurale și administrative pentru respectarea cerințelor UE, contribuind astfel la o implementare coerentă, eficientă și sustenabilă a normelor europene pe teritoriul național.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul actului normativ este publicat pe pagina oficială a Ministerului Educației și Cercetării, accesibilă la adresa <https://mec.gov.md/ro/content/proiecte-supuse-consultarilor-publice> precum și pe platforma particip.gov.md: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14734, pentru consultare publică.

Totodată, proiectul va parcurge procedura oficială de avizare, conform legislației în vigoare de către de Ministerul Finanțelor, Congresul Autorităților Publice Locale în termen de 10 zile, pentru a asigura includerea observațiilor și recomandărilor părților interesate și instituțiilor abilitate.

7. Concluziile expertizelor

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Ministru

Dan PERCIUN

Ex.: Viorica Istrati, consultant principal

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

Chișinău

Cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare în bază de cost standard a învățământului preșcolar în instituțiile publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea

În temeiul art. 25 alin. (2) și art. 145 alin. (1) lit. a) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare, al art. 19 lit. a) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar fiscale nr. 181/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 223-230, art. 519), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia de finanțare în bază de cost standard a învățământului preșcolar în instituțiile publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea (în continuare - *Metodologia*, se anexează).
2. Se abrogă Hotărârea de Guvern Nr. 685 din 09.10.2024 din momentul intrării în vigoare a prezentei Hotărâri de Guvern.
3. Metodologia se aplică începând cu anul bugetar 2026.
4. Prezenta Hotărâre de Guvern intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.

PRIM-MINISTRU
Contrasemnează:
Ministrul educației
și cercetării
Ministrul finanțelor

Dorin RECEAN

Dan Perciun
Victoria Belous

Aprobată
prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2025

METODOLOGIA
de finanțare a învățământului preșcolar în instituțiile publice de
învățământ preșcolar și general cu programe de diferite niveluri sau programe
integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezenta Metodologie stabilește modul de calcul privind finanțarea în bază de cost standard a instituțiilor publice de învățământ preșcolar și general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea, precum și modalitatea de aplicare a acesteia în procesul bugetar.

2. Instituțiile publice de învățământ preșcolar și general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate (în continuare - *Instituții*) asupra cărora se aplică Metodologia sunt: grădinițele de copii, centrele comunitare de educație timpurie și complexe educaționale (grădiniță-creșă, școală primară-grădiniță, gimnaziu-grădiniță) din subordinea autorităților publice de nivelul întâi și al doilea.

3. Pentru instituțiile care au filiale, volumul alocațiilor se calculează în baza informațiilor furnizate de fiecare subdiviziune și reprezintă suma rezultată în urma aplicării Metodologiei.

4. Metodologia se aplică pentru calculul finanțării de la bugetul de stat, prin transferuri cu destinație specială, a învățământului preșcolar și cuprinde: cheltuielile pentru serviciile educaționale și de îngrijire a copiilor cu vârsta de la 2 până la 6 (7) ani. Suplimentar, instituțiile vizate în prezenta Metodologie pot fi finanțate din bugetele locale sau din alte surse de finanțare legale.

5. Metodologia este reprezentată printr-o formulă unificată, care se aplică în baza plafonului aprobat pentru învățământul preșcolar.

6. În sensul prezentei Metodologii se definesc următoarele noțiuni:

plafon – volum de cheltuieli în baza căruia se elaborează proiectul de buget pe noul an bugetar pentru învățământul preșcolar;

cost standard - valoare standardizată a unei cheltuieli, stabilită pentru o unitate de referință (copil, grupă, metru pătrat, unitate de personal etc.), utilizată ca

bază de calcul în procesul de finanțare a instituțiilor de învățământ din fonduri publice, în scopul asigurării unui nivel echitabil și predictibil de alocare a resurselor.

filială - subdiviziune funcțională a unei instituții publice de învățământ preșcolar, care activează într-un edificiu separat.

Capitolul II

REGLEMENTĂRI PRIVIND INFORMAREA AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI FINANȚAREA INSTITUȚIILOR

7. Autoritățile publice locale în subordinea cărora sunt două și mai multe instituții, vor fi informate de Ministerul Educației și Cercetării referitor la suma prevăzută din transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale pentru finanțarea fiecărei instituții în parte.

8. Autoritățile publice locale care au în subordine o singură instituție vor asigura finanțarea acesteia cel puțin la nivelul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale.

9. Autoritățile publice locale care au în subordine două sau mai multe instituții vor distribui finanțarea de la bugetul de stat către instituții, astfel încât fiecare instituție să primească:

a) în cazul autorităților publice locale de nivelul doi din municipiile Chișinău, Bălți, precum și de nivelul întâi din orașe și municipii – cel puțin 95% din nivelul transferurilor cu destinație specială aferente instituției;

b) în cazul autorităților publice locale de nivelul doi, cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți, și a celor de nivelul întâi din sate și comune – cel puțin 90% din nivelul transferurilor cu destinație specială aferente instituției.

10. Instituțiile vor utiliza cel puțin 5% din costul standard al pilonului 3 „Achiziții” pentru procurarea jucăriilor și a materialelor didactice pentru copii. Ministerul Educației și Cercetării va informa autoritățile publice locale referitor la suma aferentă fiecărei instituții pentru implementarea acestei măsuri.

11. Pentru instituțiile create după intrarea în vigoare a prezentei metodologii, finanțarea în primul an de activitate se va realiza în baza costului standard pentru instituție, calculat conform prezentei Metodologii.

Capitolul III

REGLEMENTĂRI GENERALE PRIVIND FORMULA DE FINANȚARE A INSTITUȚIILOR

Secțiunea 1

Formula de finanțare

12. Pentru stabilirea relațiilor dintre bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale în implementarea Metodologiei:

a) Ministerul Finanțelor estimează, în modul stabilit, plafonul de cheltuieli pentru anul bugetar și îl comunică Ministerului Educației și Cercetării;

b) Ministerul Educației și Cercetării, în baza plafonului de cheltuieli, calculează transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și al doilea pentru finanțarea Instituțiilor din subordine pentru anul bugetar respectiv.

13. Volumul alocațiilor unei instituții pentru un an bugetar se calculează în baza următoarei formule:

$$(1) V = (B_{an-1}) \times (1 + Q_b) + E ,$$

unde:

V – volumul alocațiilor pentru o instituție;

B_{an-1} – suma prevăzută în transferurile către bugetul local pentru finanțarea învățământului preșcolar la situația din data de 30 aprilie a anului anterior anului bugetar, cu excepția bugetului pentru anul 2026;

Q_b – rata de bază de creștere a volumului alocațiilor de la bugetul de stat pentru o instituție, exprimată în procente;

E – volumul alocațiilor pentru echilibrarea bugetului instituției.

14. Pentru bugetul anului 2026, partea aferentă instituției din transferurile către bugetul local pentru finanțarea învățământului preșcolar pe anul 2025 se calculează după formula:

$$(2) B_{2025} = (BI_{2025}) / (BT_{2025}) \times BS_{2025} ,$$

unde:

B_{2025} – partea aferentă a instituției din transferurile către bugetul local pentru finanțarea învățământului preșcolar pe anul 2025;

BI₂₀₂₅ – bugetul aprobat al instituției la data de 1 iulie 2025;

BT₂₀₂₅ – bugetele aprobate ale tuturor instituțiilor din subordinea unității administrativ-teritoriale la data de 1 iulie 2025;

BS₂₀₂₅ – volumul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat pentru finanțarea învățământului preșcolar aprobat pentru anul 2025 pentru unitatea administrativ-teritorială.

15. Începând cu bugetul anului 2027, partea aferentă a instituției din transferurile către bugetele locale pentru finanțarea învățământului preșcolar din anul anterior este volumul alocațiilor din anul anterior pentru instituție, calculate în baza prezentei Metodologii.

16. Coeficientul de bază de creștere a volumului alocațiilor de la bugetul de stat pentru o instituție este aprobat prin ordin al Ministrului Educației și Cercetării și nu poate fi stabilit la un nivel la care fondul de echilibrare a bugetelor instituțiilor să fie mai mare decât deficitul total al tuturor bugetelor instituțiilor pentru care se aplică Metodologia în raport cu costurile standard și nu mai mic de 50% din rata de creștere a plafonului cheltuielilor pentru anul bugetar.

17. Volumul alocațiilor pentru echilibrarea bugetului instituției se calculează după formula:

$$(3) E = \frac{D_i}{D_t} \times F_e ,$$

unde:

E – volumul alocațiilor pentru echilibrarea bugetului instituției;

D_i – deficitul bugetului instituției în raport cu costurile standard;

D_t – deficitul total al tuturor bugetelor instituțiilor pentru care se aplică Metodologia în raport cu costurile standard;

F_e – fondul de echilibrare a bugetelor instituțiilor.

18. Fondul de echilibrare a bugetelor instituțiilor (F_e) reprezintă o sumă alocată de la bugetul de stat, în limitele plafonului de cheltuieli pentru toate instituțiile pentru care se aplică prezenta Metodologie, destinată să acopere deficitul bugetar al instituțiilor cu costurile standard stabilite. Scopul acestui fond este să asigure, pentru toate instituțiile, resursele necesare pentru un nivel adecvat de educație, conform standardelor stabilite. Fondul de echilibrare a bugetelor instituțiilor se calculează după formula:

$$(4) F_e = P \times 0,9925 - F_n - \sum_{i=1}^n (B_{an-1 i}) \times (1 + Q_b) ,$$

unde:

- P – plafonul cheltuielilor pentru toate instituțiile în raport cu care se aplică formula;
 F_n – finanțarea pentru primul an de activitate a instituțiilor create după intrarea în vigoare a prezentei metodologii;
 B_{an-1} – partea aferentă instituției din transferurile către bugetele locale pentru finanțarea învățământului preșcolar din anul anterior;
 n – toate instituțiile pentru care se aplică Metodologia;
 Q_b – rata de bază de creștere a volumului alocațiilor de la bugetul de stat pentru o instituție, exprimată în procente.

19. Deficitul bugetului instituției în raport cu costurile standarde se calculează după formula:

$$(5) D_i = \max[0, C_s - B_{an-1} \times (1 + Q_b)],$$

unde:

- D_i – deficitul bugetului instituției în raport cu costul standard;
 C_s – costul standard pentru instituție;
 B_{an-1} – partea aferentă a instituției din transferurile către bugetele locale pentru finanțarea învățământului preșcolar din anul anterior;
 Q_b – rata de bază de creștere a volumului alocațiilor de la bugetul de stat pentru o instituție, exprimată în procente.

Secțiunea a 2-a

Costul standard pentru instituție

20. Costul standard pentru instituție reprezintă o măsură calculată la estimarea sumei necesare pentru a oferi un nivel adecvat de educație într-o instituție specifică, în scopul asigurării unui mediu educațional corespunzător, care să favorizeze învățarea eficientă și dezvoltarea personală a fiecărui copil. Acest standard este determinat prin luarea în considerare a mai mulți factori, inclusiv numărul de copii, caracteristicile copiilor, precum particularitățile individuale și cerințele educaționale speciale, caracteristicile fizice ale instituției, costurile personalului și alți factori.

21. Costul standard pentru instituție (C_s) se calculează după formula:

$$(6) C_s = P1 + P2 + P3,$$

unde:

P1 – costul standard al pilonului 1 „Personal”;

P2 – costul standard al pilonului 2 „Servicii”;

P3 – costul standard al pilonului 3 „Achiziții”.

Capitolul III

CALCULAREA COSTULUI standard PE COMPONENTELE DE BAZĂ ALE BUGETULUI/GRUPURILE DE CHELTUIELI

Secțiunea 1

Costul standard al pilonului 1 „Personal”

22. Pilonul 1 „Personal” reprezintă totalitatea cheltuielilor legate de personalul angajat în instituțiile. Acesta include următoarele tipuri de cheltuieli:

- a) remunerarea muncii angajaților, conform statelor de personal;
- b) contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii;
- c) remunerarea muncii temporare;
- d) indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă, achitate din mijloacele financiare ale angajatorului;
- e) alte plăți bănești ale angajaților;
- f) alte prestații sociale ale angajatorilor;
- g) compensații bănești pentru personalul didactic;
- h) alte compensații.

23. Costul standard al pilonului 1 „Personal” pentru un an se determină pornind de la numărul de copii înregistrați în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar, prin calculul numărului teoretic de grupe și aplicarea costului personalului de bază necesar în funcție de numărul teoretic de grupe, la care se adaugă costul personalului suplimentar calculat pe baza caracteristicilor copiilor înregistrați și ale instituției. Costul pilonului 1 pe baza standardelor se calculează după formula:

$$(7) P1 = (P1_c + P1_d + P1_n) \times C_p,$$

unde:

- P1 – costul standard al pilonului 1 „Personal”;
- P1_c – costul standard al personalului de conducere;
- P1_d – costul standard al personalului didactic;
- P1_n – costul standard al personalului nedidactic;
- C_p – coeficientul de ponderare, care este 1 pentru toate instituțiile cu excepția complexelor educaționale (instituțiilor de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate), pentru care se aplică coeficientul de 0,45 plus 0,05 pentru fiecare grupă din numărul teoretic de grupe calculat conform punctului 28, până la maximum 0,8.

24. Costul standard al personalului de conducere se determină în funcție de numărul teoretic de grupe, în baza valorilor aprobate de Ministerul Educației și Cercetării conform modelului din anexa nr. 1, la care se adaugă costul suplimentului pentru gradul managerial al directorului instituției, în baza valorilor aprobate de Ministerul Educației și Cercetării conform modelului din anexa nr. 2.

25. Costul standard al personalului didactic se calculează după formula:

$$(8) P1_d = P1_{db} + P1_{ds} + T_{ud} \times \left(S_{g2} \times \frac{D_{g2}}{D_t} + S_{g1} \times \frac{D_{g1}}{D_t} + S_{gs} \times \frac{D_{gs}}{D_t} \right),$$

unde:

$P1_d$ – costul standard al personalului didactic;

$P1_{db}$ – costul standard al personalului didactic de bază, determinat pe baza numărului teoretic de grupe și programul de activitate al instituției, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, pe baza efectivelor mediane și a costului estimat al unităților de personal, conform modelului din anexa nr. 3;

$P1_{ds}$ – costul standard al personalului didactic suplimentar;

T_{ud} – numărul standard de unități didactice al instituției;

S_{g2} – costul anual al sporului pentru cadrele didactice cu gradul didactic 2, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, conform modelului din anexa nr. 4;

S_{g1} – costul anual al sporului pentru cadrele didactice cu gradul didactic 1, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, conform modelului din anexa nr. 4;

S_{gs} – costul anual al sporului pentru cadrele didactice cu gradul didactic superior, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, conform modelului din anexa nr. 4;

D_{g2} – numărul de unități de cadre didactice angajate cu gradul didactic 2 în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar;

D_{g1} – numărul de unități de cadre didactice angajate cu gradul didactic 1 în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar;

D_{gs} – numărul de unități de cadre didactice angajate cu gradul didactic superior în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar;

D_t – numărul total de unități de cadre didactice angajate în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar, care se calculează după formula:

$$(9) D_t = D_{fg} + D_{g1} + D_{g2} + D_{gs},$$

unde:

D_{fg} – numărul de unități de cadre didactice fără grad didactic angajate în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar.

26. Numărul standard de unități didactice al instituției (T_{ud}) se calculează după formula:

$$(10) T_{ud} = T_{udb} + U_{pr} + U_{ds} + U_{mg} + U_{pp},$$

unde:

T_{udb} – numărul standard de unități didactice de bază, stabilit în funcție de numărul de grupe și programul de activitate al instituției, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, conform modelului din anexa nr. 5;

U_{pr} – numărul standard de unități de profesor de limbă română al instituției, egal cu numărul de grupe, începând cu grupa medie (4-5 ani) cu instruire în limba rusă, ucraineană, bulgară sau găgăuză, înmulțit cu 0,2;

U_{ds} – numărul standard de cadre didactice de sprijin al instituției, pentru grădinițele cu cel puțin 5 copii cu cerințe educaționale speciale, egal cu cel mai mare număr dintre numărul de copii cu cerințe educaționale speciale, identificați de serviciul de asistență psihopedagogică, divizat la 10 sau numărul de copii cu cerințe educaționale speciale asociate cu grad de dizabilitate sever sau accentuat, identificați de serviciul local de asistență psihopedagogică, divizat la 5;

U_{mg} – numărul standard al unei unități de profesori/profesoare/interpreți/interprete în limbaj mimico-gestual al instituției pentru instituțiile care au cel puțin o grupă de copii cu deficiențe auditive și asociate;

U_{pp} – numărul standard de unități de psihopedagogi pentru Instituțiile de tip special, egal cu numărul teoretic de grupe al instituției.

27. Calculul numărului teoretic de grupe pentru o instituție se efectuează după formula:

$$(11) N_g = \begin{cases} \lceil \frac{C_{2-3}}{15} \rceil + \lceil \frac{C_{3-7} + C_n}{20} \rceil & \text{dacă } c_{2-3} > 7 \\ \lceil \frac{C_{2-3} + C_{3-7} + C_n}{20} \rceil & \text{dacă } c_{2-3} \leq 7 \end{cases},$$

unde:

N_g – numărul teoretic de grupe pentru instituție;

C_{2-3} – numărul de copii cu vârsta de la 2 până la 3 ani, înregistrați în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar;

C_{3-7} – numărul de copii cu vârsta de la 3 până la 7 ani, înregistrați în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar;

C_n – numărul suplimentar de copii în cazul reorganizării instituției sau preconizării deschiderii de grupe noi;

$\lceil \rceil$ – cel mai mic număr întreg, mai mare sau egal.

28. În baza caracteristicilor instituției și a copiilor înregistrați în instituție se calculează costul standard al personalului didactic suplimentar ($P1_{ds}$), după formula:

$$(12) P1_{ds} = P_r + D_s + S_{mg} + P_p,$$

unde:

P_r – costul standard al unităților de profesor de limbă română;

D_n – costul standard al unităților de cadru didactic de sprijin pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, identificați de serviciul local de asistență psihopedagogică;

S_{mg} – costul standard al unității de profesor/profesoară/interpret/interpretă în limbaj mimico-gestual pentru școlile care au cel puțin o grupă de copii cu deficiențe auditive și asociate;

P_p – costul standard al unităților de psihopedagog pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, identificați de serviciul local de asistență psihopedagogică;

29. Costul standard al unităților de profesor de limbă română (P_r) este stabilit după formula:

$$(13) P_r = G_a \times 0,2 \times S_{pr},$$

unde:

G_a – numărul de grupe, începând cu grupa medie (4-5 ani) cu instruire în limba rusă, ucraineană, bulgară sau găgăuză;

S_{pr} – Costul standard al unei unități de profesor de limbă română, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării, aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 6;

$\lceil \rceil$ – cel mai mic număr întreg, mai mare sau egal.

30. Costul standard al unităților de cadru didactic de sprijin (D_s) este stabilit după formula:

$$(14) D_s = \begin{cases} \max\left(\left\lceil \frac{C_{ces}}{10} \right\rceil, \left\lceil \frac{C_{dsa}}{5} \right\rceil\right) \times S_{ds} & \text{dacă } C_{ces} \geq 5 \\ 0 & \text{dacă } C_{ces} < 5 \end{cases},$$

unde:

- C_{ces} – numărul de copii cu cerințe educaționale speciale, identificați de serviciul de asistență psihopedagogică;
- C_{dsa} – numărul de copii cu cerințe educaționale speciale asociate cu grad de dizabilitate sever sau accentuat, identificați de serviciul local de asistență psihopedagogică;
- S_{ds} – costul standard al unei unități de cadru didactic de sprijin, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării și aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 6;
- $\lceil \rceil$ – cel mai mic număr întreg, mai mare sau egal.

31. Costul standard al unității de profesor/profesoară/interpret/interpretă în limbaj mimico-gestual (S_{mg}) este determinat în baza valorii aprobate prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 6, pentru instituțiile care au cel puțin o grupă de copii cu deficiențe auditive și asociate.

32. Costul standard al unităților de psihopedagog (P_p) este determinat pentru instituțiile de tip special după formula

$$(15) P_p = N_g \times S_{pp},$$

unde:

- P_p – costul standard al unităților de psihopedagog;
- N_g – numărul teoretic de grupe pentru instituție;
- S_{pp} – costul standard al unei unități de psihopedagog, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării și aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 6.

33. În baza caracteristicilor instituției și a copiilor înregistrați în instituție se calculează costul standard al personalului nedidactic de bază, după formula:

$$(16) P1_n = P_{nb} + O + A + K + F + I + M + P_{ag},$$

unde:

- $P1_n$ – costul standard al personalului nedidactic;
- P_{nb} – costul standard al personalului nedidactic de bază, determinat pe baza numărului teoretic de grupe al instituției, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, conform modelului din anexa nr. 7;
- O – costul standard al unității de medic-oftalmolog;
- A – costul standard al unităților de asistent medical ortoptist;
- K – costul standard al unităților de kinetoterapeut;

- F – costul standard al unităților de sobar/fochist;
 I – costul standard al unităților de îngrijitor de încăperi;
 M – costul standard al unităților de măturător de teren;
 P_{ag} – costul standard al personalului nedidactic de bază suplimentar pentru instituțiile cu autonomie în gestionarea mijloacelor financiare este determinat pe baza numărului teoretic de grupe al instituției, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, conform modelului din anexa nr. 7.

34. Costul standard al unității de medic-oftalmolog (O) este determinat în baza valorii aprobate prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 6, pentru instituțiile care au cel puțin o grupă de copii cu deficiențe vizuale și asociate.

35. Costul standard al unităților de asistent medical ortoptist (A) este egal cu dublul valorii costului standard al unei unități de asistent medical ortoptist (S_{ao}) determinat în baza valorii aprobate prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 6, pentru instituțiile care au cel puțin o grupă de copii cu deficiențe vizuale și asociate.

36. Costul standard al unităților de kinetoterapeut (K) este după formula:

$$(17) K = \begin{cases} \lceil \frac{C_{dm}}{10} \rceil \times 0,5 \times U_{kt} & \text{dacă } C_{dsa} \geq 5 \\ 0 & \text{dacă } C_{dsa} < 5 \end{cases},$$

unde:

- C_{dm} – numărul de copii cu grad de dizabilitate motoră cu cerințe educaționale speciale, stabilit de serviciul local de asistență psihopedagogică și de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, înregistrați la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar;
 S_{kt} – costul standard al unei unități de kinetoterapeut, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării și aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 6;
 $\lceil \rceil$ – cel mai mic număr întreg, mai mare sau egal.

37. Costul standard al unităților de sobar/fochist (F) se determină pentru instituțiile care au drept sursă principală de încălzire gazele naturale sau lemnele/cărbunii/peleți, după formula:

$$(18) F = \min \left(1,5 \times S_{sf}, \left\lceil \frac{A_{inc}}{125} \right\rceil \times 0,25 \times S_{sf} \right),$$

unde:

A_{inc} – suprafața spațiilor de încălzit ale instituției, exprimată în m^2 ;
 S_{sf} – costul standard al unei unități de sobar/fochist, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării și aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 6.

38. Costul standard al unităților de îngrijitor de încăperi (I) este stabilit după formula:

$$(19) I = \min \left(3 \times S_{ii}, \left\{ \begin{array}{l} \lceil \frac{A_d}{450} \rceil \times S_{ii} \text{ dacă } A_d \geq 225 \\ 0 \text{ dacă } A_d < 225 \end{array} \right. \right),$$

unde:

A_d – suprafață dereticată a instituției, exprimată în m^2 ;
 S_{ii} – costul standard al unei unități de îngrijitor de încăperi, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării și aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa 6;
 $\lceil \rceil$ – cel mai mic număr întreg, mai mare sau egal.

39. Costul standard al unităților de măturător de teren (M) este stabilit după formula:

$$(20) M = \min \left(2 \times S_{mt}, \left\{ \begin{array}{l} \lceil A_m \rceil \times S_{mt} \text{ dacă } A_m \geq 0,5 \\ 0 \text{ dacă } A_m < 0,5 \end{array} \right. \right),$$

unde:

A_m – suprafață exterioară îngrijită a instituției, exprimată în ha;
 S_{mt} – costul standard al unei unități de măturător de teren, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării și aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 6;
 $\lceil \rceil$ – cel mai mic număr întreg, mai mare sau egal.

Secțiunea a 2-a Costul standard al pilonului 2 „Servicii”

40. Pentru serviciile necesare funcționării instituțiilor, pilonul 2 „Servicii” acoperă următoarele tipuri de cheltuieli:

- a) servicii energetice și comunale;
- b) servicii de locațiune;
- c) servicii de reparații curente;
- d) servicii de transport;
- e) servicii informaționale și de telecomunicații;

- f) servicii medicale;
- g) formare profesională;
- h) deplasări de serviciu;
- i) alte cheltuieli în bază de contracte cu persoane fizice;
- j) alte servicii;
- k) cheltuieli curente neatribuite la alte categorii.

41. Costul standard al pilonului 2 „Servicii” pentru un an se determină pornind de la caracteristicile fizice ale instituției și numărul teoretic de grupe. Costul pilonului 2, pe baza standardelor, se calculează după formula:

$$(21) P2 = P2_i + P2_u + P2_t + P2_a,$$

unde:

$P2$ – costul standard al pilonului 2 „Servicii”;

$P2_i$ – costul standard pentru încălzirea instituției în perioada rece a anului;

$P2_u$ – costul standard al utilităților pentru instituție, cu excepția încălzirii în perioada rece a anului;

$P2_t$ – costul standard al transportului copiilor din alte localități;

$P2_a$ – costul standard al altor servicii.

42. Costul standard pentru încălzirea instituției în perioada rece a anului, în funcție de tipul principal al sursei de energie termică și de localitate, este calculat după formula:

$$(22) P2_i = \begin{cases} A_{inc} \times Cost_i & \text{dacă } A_{inc} \leq 500 \\ 500 \times Cost_i + (A_{inc} - 500) \times 0,6 \times Cost_i & \text{dacă } A_{inc} > 500 \end{cases},$$

unde:

$P2_i$ – costul standard pentru încălzirea instituției în perioada rece a anului;

A_{inc} – suprafața spațiilor de încălzit ale instituției, exprimată în m^2 ;

$Cost_i$ – costul standard pentru încălzire, exprimat în lei/ m^2 , în funcție de tipul principal al sursei de energie termică a instituției și de localitate, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării pe baza analizei costurilor de încălzire a instituțiilor, aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 8.

43. Costul standard al utilităților pentru instituție, cu excepția încălzirii în perioada rece a anului, se calculează după formula:

$$(23) P2_u = A_{inc} \times Cost_u,$$

unde:

$P2_u$ – costul standard al utilităților pentru instituție, cu excepția încălzirii în perioada rece a anului;

S_{inc} – suprafața spațiilor de încălzit ale instituției, exprimată în m^2 ;

$Cost_u$ – costul standard al utilităților, exprimat în lei/ m^2 , stabilit de Ministerul Educației și Cercetării pe baza analizei costurilor pentru utilități ale instituțiilor și aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 8.

44. Costul standard al transportului copiilor din alte localități se calculează după formula:

$$(24) P2_t = TC_{n-1} \times Q_p,$$

unde:

$P2_t$ – costul standard al transportului copiilor din alte localități;

TC_{n-1} – costul transportului copiilor din alte localități pentru anul anterior;

Q_p – rata de creștere a plafonului de cheltuieli pentru toate instituțiile pentru care se aplică prezenta Metodologie, exprimată în procente, diminuată cu 0,75 puncte procentuale, reprezentând contribuția pentru centralizatorul la nivelul Ministerului Educației și Cercetării.

45. Costul standard al altor servicii se calculează după formula:

$$(25) P2_a = N_g \times Cost_a,$$

unde:

$P2_a$ – costul standard al altor servicii;

N_g – numărul teoretic de grupe pentru instituție;

$Cost_a$ – costul standard al altor servicii per grupă, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării pe baza analizei costurilor instituțiilor, aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 8.

Secțiunea a 3-a **Costul standard al pilonului 3 „Achiziții”**

46. Pilonul 3 „Achiziții” cuprinde cheltuielile pentru achizițiile necesare în vederea susținerii activității educaționale și operaționale în cadrul instituțiilor. Acesta include următoarele tipuri de cheltuieli:

- a) majorarea valorii produselor alimentare;
- b) majorarea valorii accesoriilor de pat, a îmbrăcăminte și a încălțămintei;
- c) majorarea valorii activelor nemateriale;
- d) majorarea valorii altor materiale;
- e) majorarea valorii altor mijloace fixe;
- f) majorarea valorii combustibilului, a carburanților și a lubrifianților;
- g) majorarea valorii instalațiilor de transmisie;
- h) majorarea valorii mașinilor și utilajelor;
- i) majorarea valorii materialelor de construcție;
- j) majorarea valorii materialelor de uz gospodăresc și a rechizitelor de birou;
- k) majorarea valorii materialelor pentru scopuri didactice, științifice și pentru alte scopuri;
- l) majorarea valorii medicamentelor și a materialelor sanitare;
- m) majorarea valorii pieselor de schimb;
- n) majorarea valorii uneltelor și sculelor, a inventarului de producere și gospodăresc.

47. Costul standard al pilonului 3 „Achiziții” pentru un an se determină pornind de la normele financiare, stabilite de Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Finanțelor pentru anul anterior pentru alimentația copiilor din instituții, în funcție de programul de activitate al acestora, la care se adaugă costul standard al altor achiziții. Costul pilonului 3, pe baza standardelor, se calculează după formula:

$$(26) P3 = \left[(C_{2-3} \times N_{a2-3} + C_{3-7} \times N_{a3-7}) \times (1 + Q_p) + (C_{2-3} + C_{3-7}) \times Cost_c \times (1 + P_{ces}) \right] \times N_{mz}$$

unde:

P3 – costul standard al pilonului 3 „Achiziții”;

C_{2-3} – numărul de copii cu vârsta de la 2 până la 3 ani, înregistrați în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar;

C_{3-7} – numărul de copii cu vârsta de la 3 până la 7 ani, înregistrați în instituție la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar;

N_{a2-3} – norma financiară standard pentru alimentația copiilor cu vârsta de la 2 până la 3 ani în instituție, în funcție de programul de activitate al acestora, pe anul anterior;

N_{a3-7} – norma financiară standard pentru alimentația copiilor cu vârsta de la 3 până la 7 ani în instituție, în funcție de programul de activitate al acestora, pe anul anterior;

- Q_p – rata de creștere a plafonului de cheltuieli pentru toate instituțiile pentru care se aplică prezenta Metodologie, exprimată în procente, diminuată cu 0,75 puncte procentuale, reprezentând contribuția pentru centralizatorul la nivelul Ministerului Educației și Cercetării;
- $Cost_c$ – costul standard al achizițiilor per copil, în afară de produse alimentare, stabilit de Ministerul Educației și Cercetării pe baza analizei costurilor pentru utilitățile instituțiilor, aprobat prin ordin al ministrului, conform modelului din anexa nr. 8;
- P_{ces} – procentul copiilor cu cerințe educaționale speciale din numărul total de copii înregistrați în instituție
- N_{mz} – numărul de zile de frecvență a unei instituții în medie pe țară pe an.

Capitolul IV

CENTRALIZATORUL LA NIVELUL MINISTERULUI EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

48. Se constituie un centralizator la nivelul Ministerului Educației și Cercetării în scopul finanțării suplimentare a instituțiilor asupra cărora se aplică prezenta metodologie, pentru îmbunătățirea condițiilor de educație, precum și finanțarea inițială a instituțiilor și grupelor nou create.

49. Volumul mijloacelor aprobate anual în centralizator la nivelul Ministerului Educației și Cercetării este echivalent cu 0,75% din plafonul cheltuielilor pentru învățământul preșcolar.

50. Mijloacele financiare din centralizator se utilizează de către Ministerul Educației și Cercetării în scopul finanțării suplimentare a instituțiilor asupra cărora se aplică prezenta Metodologie, pentru îmbunătățirea condițiilor de educație.

51. Mijloacele financiare din centralizator se repartizează instituțiilor în funcție de necesitățile acestora, în baza cererilor provenite de la administrația acestora, conform Regulamentului aprobat prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării.

Capitolul V

APROBAREA ALOCAȚIILOR, MODIFICAREA ȘI EXECUTAREA BUGETELOR PENTRU INSTITUȚII

52. Informațiile necesare pentru calculul volumului alocațiilor pentru fiecare instituție sunt furnizate Ministerului Educației și Cercetării prin completarea formularului din anexa nr. 9 de către Organele locale de specialitate în domeniul învățământului din raioanele pentru care se aplică Metodologia.

53. Volumul alocațiilor pentru fiecare instituție, calculate pe baza prezentei Metodologii, se aprobă de către Ministerul Educației și Cercetării pentru fiecare instituție din regiunile pentru care se aplică Metodologia.

54. În scopul elaborării sau modificării legii bugetului de stat, Ministerul Educației și Cercetării va prezenta Ministerului Finanțelor, în termenele stabilite, transferurile cu destinație specială pentru finanțarea învățământului preșcolar pe fiecare unitate administrativ-teritorială de nivelurile întâi și doi, ca urmare a calculării volumului alocațiilor pentru fiecare instituție conform prezentei Metodologii.

55. Modificarea transferurilor cu destinație specială, alocate din bugetul de stat în bugetele locale pentru finanțarea instituțiilor, se realizează în următoarele situații:

- a) la modificarea plafonului de cheltuieli, estimat de Ministerul Finanțelor, inclusiv pentru compensarea creșterilor salariale și a costurilor resurselor energetice;
- b) la înființarea/reorganizarea instituției.

56. Autoritățile administrației publice locale și instituțiile prezintă date la solicitarea Ministerului Educației și Cercetării, conform anexei nr. 9.

57. Rapoartele financiare privind executarea bugetului instituțiilor se întocmesc conform prevederilor actelor standard.

58. Se instituie un consiliu consultativ, cu participarea reprezentanților Ministerului Educației și Cercetării, a Congresului Autorităților Locale din Moldova, a autorităților publice locale și a instituțiilor de învățământ preșcolar. Componența consiliului consultativ și Regulamentul de funcționare sunt aprobate prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării.

59. Monitorizarea aplicării prezentei Metodologii se efectuează, la nivel central, de către Ministerul Educației și Cercetării, iar la nivel local – de către organele locale de specialitate în domeniul învățământului în comun cu direcțiile de finanțe ale autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea.

60. Informațiile despre bugetul aprobat al instituțiilor, executarea acestuia și rezultatele monitorizării aplicării prezentei Metodologii se publică pe site-ul web oficial al Ministerului Educației și Cercetării.

Anexa nr. 1
la Metodologia de finanțare în bază de cost standard
a instituțiilor publice de învățământ preșcolar
și de învățământ general cu programe de diferite niveluri
sau programe integrate din subordinea autorităților
publice locale de nivelul întâi și al doilea

Model

COSTUL STANDARD
al personalului de conducere

Numărul teoretic de grupe	Costul standard anual al personalului de conducere, mii lei
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
...	
50	

Anexa nr. 2
la Metodologia de finanțare în bază de cost standard
a instituțiilor publice de învățământ preșcolar
și de învățământ general cu programe de diferite niveluri
sau programe integrate din subordinea autorităților
publice locale de nivelul întâi și al doilea

Model

COSTUL STANDARD
al sporului lunar pentru grad managerial

Grad managerial	Costul standard anual al sporului lunar pentru grad managerial, mii lei
doi	
unu	
superior	

Anexa nr. 3

la Metodologia de finanțare în bază de cost standard
a instituțiilor publice de învățământ preșcolar
și de învățământ general cu programe de diferite niveluri
sau programe integrate din subordinea autorităților
publice locale de nivelul întâi și al doilea

Model

**COSTUL STANDARD
al personalului didactic de bază**

Număr teoretic de grupe	Costul standard pentru program de 6 ore, în mii lei	Costul standard pentru program de 9 ore, în mii lei	Costul standard pentru program de 10,5 ore, în mii lei	Costul standard pentru program de 12 ore, în mii lei	Costul standard pentru program de 24 ore, în mii lei
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
...					
50					

Anexa nr. 4
la Metodologia de finanțare în bază de cost standard
a instituțiilor publice de învățământ preșcolar
și de învățământ general cu programe de diferite niveluri
sau programe integrate din subordinea autorităților
publice locale de nivelul întâi și al doilea

Model

COSTUL STANDARD
al sporului lunar pentru grad didactic

Grad managerial	Cod	Costul standard anual al sporului lunar pentru grad didactic, mii lei
doi	S_{g2}	
unu	S_{g1}	
superior	S_{gs}	

Anexa nr. 5

la Metodologia de finanțare în bază de cost standard
a instituțiilor publice de învățământ preșcolar
și de învățământ general cu programe de diferite niveluri
sau programe integrate din subordinea autorităților
publice locale de nivelul întâi și al doilea

Model

**NUMĂRUL STANDARD
de unități didactice de bază**

Număr teoretic de grupe	Numărul standard pentru program de 6 ore, în mii lei	Numărul standard pentru program de 9 ore, în mii lei	Numărul standard pentru program de 10,5 ore, în mii lei	Numărul standard pentru program de 12 ore, în mii lei	Numărul standard pentru program de 24 ore, în mii lei
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
...					
50					

Anexa nr. 6
la Metodologia de finanțare în bază de cost standard
a instituțiilor publice de învățământ preșcolar
și de învățământ general cu programe de diferite niveluri
sau programe integrate din subordinea autorităților
publice locale de nivelul întâi și al doilea

Model

**COSTUL STANDARD
al personalului suplimentar**

Denumire	Cod	Costul standard anual al unei unități, mii lei
Cadre didactice		
Profesor de limbă română	S_{pr}	
Cadru didactic de sprijin	S_{ds}	
Profesor/profesoară/interpret/interpretă în limbaj mimico-gestual	S_{mg}	
Psihopedagog	S_{pp}	
Cadre nedidactice		
Medic-oftalmolog	S_{mo}	
Asistent medical ortoptist	S_{ao}	
Kinetoterapeut	S_{kt}	
Sobar/fochist	S_{sf}	
Îngrijitor de încăperi	S_{ii}	
Măturător de teren	S_{mt}	

Anexa nr. 7

la Metodologia de finanțare în bază de cost standard
a instituțiilor publice de învățământ preșcolar
și de învățământ general cu programe de diferite niveluri
sau programe integrate din subordinea autorităților
publice locale de nivelul întâi și al doilea

Model

**COSTUL STANDARD
al personalului nedidactic**

Număr teoretic de grupe	Costul standard al personalului nedidactic de bază, în mii lei	Costul standard al personalului nedidactic suplimentar pentru instituțiile cu autonomie în gestionarea mijloacelor financiare, în mii lei
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
...		
50		

Anexa nr. 8

la Metodologia de finanțare în bază de cost standard
a instituțiilor publice de învățământ preșcolar
și de învățământ general cu programe de diferite niveluri
sau programe integrate din subordinea autorităților
publice locale de nivelul întâi și al doilea

COSTURILE STANDARD
ale pilonului 2 „Servicii” și pilonului 3 „Achiziții”

1. Costul standard al încălzirii ($Cost_i$), în funcție de sursa principală de încălzire:

Tipul încălzirii	Costul standard anual pe m^2 , lei/ m^2
Gaze naturale	
Încălzire centralizată	
Electricitate	
Lemn, cărbune, peleți	

2. Costul standard anual al utilităților, cu excepția încălzirii în perioada rece a anului ($Cost_u$): _____ lei/ m^2 .
3. Costul standard anual al altor servicii, ($Cost_a$): _____ lei per grupă.
4. Costul standard anual al achizițiilor, altele decât alimentația copiilor, ($Cost_c$): _____ lei per copil/zi.

Anexa nr. 9

la Metodologia de finanțare în bază de cost standard
a instituțiilor publice de învățământ preșcolar
și de învățământ general cu programe de diferite niveluri
sau programe integrate din subordinea autorităților
publice locale de nivelul întâi și al doilea

LISTA

de indicatori de bază pentru stabilirea costului standard

Formular

Cod	Descriere	Valoare
Den	Denumirea instituției de învățământ / filialei	
P _a	Programul de activitate al instituției de învățământ / filialei	• 6 ore • 9 ore • 10,5 ore • 12 ore • 24 ore
T _i	Este instituția de învățământ de tip special?	• Da • Nu
T _{da}	Are instituția de învățământ cel puțin o grupă de copii cu deficiențe auditive și asociate?	• Da • Nu
T _{dv}	Are instituția de învățământ cel puțin o grupă de copii cu deficiențe vizuale și asociate?	• Da • Nu
T _a	Are instituția de învățământ autonomie în gestionarea mijloacelor financiare?	• Da • Nu
G _d	Gradul managerial al directorului	
D _{fg}	Numărul de unități didactice angajate fără grad didactic	
D _{g2}	Numărul de unități didactice angajate cu gradul didactic 2	
D _{g1}	Numărul de unități didactice angajate cu gradul didactic 1	
D _{gs}	Numărul de unități didactice angajate cu gradul didactic superior	
G _a	Numărul de grupe, începând cu grupa medie (4-5 ani) cu instruire în altă limbă decât cea română	
C ₂₋₃	Numărul de copii cu vârsta de la 2 până la 3 ani, înregistrați la instituția publică de învățământ preșcolar la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar	
C ₃₋₇	Numărul de copii cu vârsta de la 3 până la 7 ani, înregistrați la instituția publică de învățământ preșcolar la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar	

C_{ces}	Numărul de copii cu cerințe educaționale speciale, identificați de serviciul local de asistență psihopedagogică, înregistrați la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar	
C_{dsa}	Numărul de copii cu cerințe educaționale speciale asociate cu grad de dizabilitate sever sau accentuat, identificați de serviciul local de asistență psihopedagogică și de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, înregistrați la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar	
C_{dm}	Numărul de copii cu grad de dizabilitate motoră cu cerințe educaționale speciale, stabilit de serviciul local de asistență psihopedagogică și de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, înregistrați la data de 31 decembrie cu doi ani înainte de anul bugetar	
A_d	Suprafața dereticată a unității de învățământ, exprimată în m2	
A_m	Suprafața exterioară îngrijită a unității de învățământ, exprimată în ha	
A_i	Suprafața spațiilor de încălzit ale unității de învățământ, exprimată în m2	
T_{inc}	Sursa principală de încălzire	• Gaze naturale • Încălzire centralizată • Lemn, cărbune, pește • Electricitate
TC_{n-1}	Costul transportului copiilor din alte localități pentru anul curent, exprimat în lei	
C_n	Numărul suplimentar de copii în cazul preconizării deschiderii grupei/grupelor noi sau a reorganizării instituției	

SINTEZA
la Proiectul Hotărârii Guvernului
Cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare în bază de cost standard a învățământului preșcolar în instituțiile publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea
(număr unic 560/MEC/2025)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Congresul Autorităților Locale din Moldova	Pct. 9	Se solicită formularea normei prevăzute la Pct. 9, cu caracter de recomandare, din următoarele considerente: Pct. 9 din Metodologie (<i>Autoritățile publice locale vor asigura finanțarea instituțiilor și a filialelor cel puțin la nivelul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale</i>) intră în contradicție cu Pct. 4 (<i>Metodologia se aplică pentru calculul finanțării de la bugetul de stat, prin transferuri cu destinație specială, a educației timpurii și cuprinde: cheltuielile pentru serviciile educaționale și de îngrijire a copiilor cu vârsta de la 2 până la 6 (7) ani. Suplimentar, Instituțiile vizate în prezenta Metodologie pot fi finanțate din bugetele locale sau din alte surse de finanțare legale</i>). Pe lângă coliziunile de reglementare, această formulare este una inacceptabilă, însemnând sarcini impuse în lipsa acoperirii surselor de finanțare și riscuri pentru funcționarea instituțiilor.	Nu se acceptă Această normă este necesară pentru a asigura că fondurile alocate ajung la instituțiile pentru care sunt destinate, cu scopul de a garanta continuitatea funcționării instituțiilor preșcolare.
		Se solicită completarea proiectului cu o normă care să prevadă rezervarea în administrarea fondatorilor instituțiilor a 10% din volumul alocațiilor pentru	Se acceptă parțial

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
		echilibrarea bugetelor instituțiilor, pentru soluționarea problemelor curente neprevăzute sau de urgență (ale instituțiilor).	Autoritățile publice locale care au în subordine o singură instituție vor asigura finanțarea acestora cel puțin la nivelul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale. Autoritățile publice locale care au în subordine două sau mai multe instituții vor distribui finanțarea de la bugetul de stat către instituții, astfel încât fiecare instituție să primească: a) în cazul autorităților publice locale de nivelul doi din municipiile Chișinău, Bălți, precum și de nivelul întâi din orașe și municipii – cel puțin 95% din nivelul transferurilor cu destinație specială aferente instituției; b) în cazul autorităților publice locale de nivelul doi, cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți, și a celor de nivelul întâi din sate și comune – cel puțin 90% din nivelul transferurilor cu destinație specială aferente instituției.
		În condițiile în care proiectul urmărește transferarea, cel puțin parțială, a responsabilităților financiare către autoritățile publice locale și nu este asigurată pe deplin acoperirea cheltuielilor instituțiilor, persistă riscul ca unele dintre acestea să își înceteze activitatea. Având în vedere că copiii reprezintă incontestabil viitorul comunităților și al țării, nu există loc pentru experimente în acest sector. Este necesară asigurarea clară a resurselor necesare pentru fiecare copil care necesită instituționalizare preșcolară.	Nu se acceptă Proiectul nu urmărește transferarea responsabilităților financiare către autoritățile publice locale, întrucât nu modifică situația prezentă în ceea ce privește relația dintre bugetul de stat și bugetele locale.

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
		Se solicită înființarea unei entități cu rol consultativ (de exemplu un consiliu consultativ), cu participarea MEC, MF, CALM și a reprezentanților APL în care funcționează instituția, care să asigure verificarea și monitorizarea aplicării formulelor de calcul, evaluarea anuală a impactului și formularea propunerilor de ajustare, fapt ce va diminua și riscurile de alocare discreționară și disproporționată a resurselor financiare.	Se acceptă
		Se solicită consacrarea expresă a interdicției de închidere a instituțiilor cu efective reduse de copii, sub pretextul eficienței financiare și reorganizării, și mecanisme de protecție astfel încât niciun copil să nu rămână în afara instituționalizării preșcolare (conform principiului consacrat de Codul familiei vizând interesul superior al copilului).	Nu se acceptă Instituțiile de învățământ preșcolar sunt fondate de autoritățile publice locale și o astfel de normă ar contravine principiului autonomiei acestora.
		Se solicită consacrarea unor reguli clare și previzibile privind investițiile capitale (alocarea de resurse pentru reparații, eficiență energetică, modernizări), inclusiv prin cofinanțare.	Nu se acceptă Conform cadrului legal actual, investițiile capitale nu pot fi finanțate din transferurile cu destinație specială pentru educația preșcolară. Metodologia nu aduce modificări în acest sens.
		Se solicită simplificarea formulelor complexe și sofisticate. În actuala redacție, acestea practic nu sunt verificabile în lipsa unui soft specializat și a cunoștințelor tehnice corespunzătoare. În afară de diminuarea unui control real asupra calculelor, această situație nu va permite nici formularea prognozelor bugetare.	Nu se acceptă Formulele sunt necesare pentru a calcula standardele de cost în funcție de parametrii colectați. Suplimentar, Ministerul Educației și Cercetării va aproba o Instrucțiune care va aduce clarificări privind calculul costurilor standard aprobate prin anexele 1-8.

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
		Se solicită clarificarea aspectelor legate de instituțiile create și întreținute anterior cu sprijinul partenerilor de dezvoltare și care, în prezent, riscă să fie lipsite de claritate și previzibilitate în ceea ce privește finanțarea.	Nu se acceptă Metodologia nu aduce schimbări cadrului normativ actual, iar aspectele invocate exced domeniul de reglementare a Metodologiei propuse.
		Se solicită luarea în considerație și a obiecțiilor și recomandărilor expuse în adresa Primăriei municipiului Chișinău nr. 2-01/2-147 din 18.07.2025	Se acceptă
Primăria municipiului Chișinău		Se solicită revizuirea de fond a proiectului Metodologiei, astfel încât aceasta să includă Mecanisme de protecție pentru grădinițele din mediul rural și pentru cele cu capacitate redusă;	Se acceptă parțial În fond, metodologia propusă include mecanisme de protecție pentru grădinițele din mediul rural și pentru cele cu capacitate redusă.
		Se solicită revizuirea de fond a proiectului Metodologiei, astfel încât aceasta să includă Moratoriu privind închiderea sau reorganizarea grupelor și grădinițelor;	Se acceptă parțial Instituțiile de învățământ preșcolar sunt fondate de autoritățile publice locale și o astfel de normă ar contravine principiului autonomiei acestora.
		Se solicită revizuirea de fond a proiectului Metodologiei, astfel încât aceasta să includă Asigurarea acoperirii alocațiilor direcționate suplimentar către instituțiile subfinanțate, prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat, suplimentare celor existente.	Se acceptă parțial În fond, metodologia propusă permite acoperirea alocațiilor direcționate suplimentar către instituțiile subfinanțate, prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat, suplimentare celor existente.
		Se solicită instituirea unui mecanism de participare efectivă a autorităților publice locale în procesul de gestionare și alocare a fondului de intervenție, asigurând transparența și echitatea în utilizarea resurselor.	Se acceptă
		Se solicită crearea unui cadru de consultare reală și participativă cu autoritățile publice locale, atât înainte	Se acceptă

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
		de aprobarea Metodologiei, cât și pe parcursul implementării acesteia, inclusiv cu posibilitatea ajustărilor periodice în funcție de realitățile locale. Se subliniază că orice abordare unilaterală sau centralistă în definirea și aplicarea unui nou mecanism de finanțare a educației timpurii este inacceptabilă și riscă să genereze efecte negative ireversibile asupra rețelei instituționale și asupra accesului echitabil la educație pentru toți copiii.	
		Se solicită stabilirea unor coeficienți de ajustare teritorială în formula de finanțare, care să reflecte diferențele reale de cost între zonele urbane mari, suburbii și mediul rural, ținând cont de: numărul de copii per instituție; costurile fixe de întreținere; presiunea demografică și migrația sezonieră.	Nu se acceptă Particularitățile instituțiilor sunt luate în considerare prin colectarea datelor în baza Anexei nr. 9, iar formulele iau în calcul aceste particularități.
		Se solicită definirea clară a standardului minim de cost per copil, în funcție de: nivelul de învățământ; vârsta copilului; specificul programelor educaționale (inclusiv pentru copii cu cerințe educaționale speciale sau refugiați); tipul clădirii și gradul de dotare tehnică.	Se acceptă parțial Standardele de cost per copil sunt aplicate pentru cheltuielile variabile care depind de numărul de copii, de ex. cheltuielile pentru alimentare sau pentru materiale didactice.
		Se solicită instituirea unei perioade de tranziție de minimum 3 ani, în care formula de finanțare să fie aplicată gradual, cu ajustări anuale și măsuri compensatorii pentru instituțiile care riscă subfinanțarea.	Nu se acceptă Metodologia a fost pilotată în anul 2025 în 4 raioane și au fost făcute ajustările acesteia pentru proiectul noii Metodologii
		Se solicită crearea unei platforme publice de tip open data, care să publice: sumele calculate și sumele efectiv alocate prin formulă, criteriile de intervenție, instituțiile beneficiare și nivelul de finanțare.	Se acceptă parțial Informațiile despre bugetul aprobat al instituțiilor, executarea acestuia și rezultatele monitorizării aplicării prezentei Metodologii se vor publica pe

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
			site-ul web oficial al Ministerului Educației și Cercetării.
		Se solicită Clarificarea expresă a responsabilităților centrale și locale privind: formarea bugetului pentru educație; asigurarea standardelor; finanțarea investițiilor în infrastructură.	Nu se acceptă Metodologia clarifică responsabilitățile autorităților publice centrale și locale în implementarea finanțării învățământului preșcolar. Conform cadrului legal actual, investițiile capitale nu pot fi finanțate din transferurile cu destinație specială pentru educația preșcolară. Metodologia nu aduce modificări în acest sens.
		Se solicită Extinderea metodologiei pentru a include și investițiile capitale (renovări, eficiență energetică, dotări), prin reguli clare de cofinanțare între bugetul de stat și cel local.	Nu se acceptă Conform cadrului legal actual, investițiile capitale nu pot fi finanțate din transferurile cu destinație specială pentru educația preșcolară. Metodologia nu aduce modificări în acest sens.
		Se solicită Înființarea unui consiliu tehnic mixt (MEC – MF – CALM – APL), cu rol consultativ și de monitorizare a aplicării formulei, evaluarea anuală a impactului și formularea propunerilor de ajustare.	Se acceptă
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova		Se propune în denumirea și textul proiectului de hotărâre, precum și în Nota informativă de substituit sintagma „cost normativ” cu sintagma „cost standard per copil”.	Se acceptă parțial Va fi modificat „cost normativ” cu sintagma „cost standard” fără textul „per copil”
	Pct.6	Se consideră oportun pe tot parcursul proiectului de adus în concordanță unele noțiuni, prin substituirea/excluderea acestora, precum: „educație timpurie” (pct.4, 5, 6, 49 și altele) și „învățământ timpuriu” (pct.6).	Se acceptă

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
	Pct.14 și pct. 15	Se consideră necesar de exclus anii concreți la care se face referință în proiect, de ex: 2025, 2026 și 2027 (Pct.14 și 15), având în vedere că Metodologia de finanțare implementată la nivel național nu este condiționată de o perioadă determinată de timp, dar va fi aplicabilă începând cu anul 2026.	Nu se acceptă. Prevederile pct. 14 vor fi aplicate doar pentru calculul bugetului anului 2026
	Pct. 13	Se propune de revizuit data de „1 iulie” indicată în proiect întru a respecta Calendarul bugetar. Propunerea reiese din Calendarul acțiunilor pentru elaborarea și aprobarea bugetelor locale pe anul următor, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.124/2023 cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, termenul stabilit Ministerului Finanțelor de emitere a circularei privind elaborarea bugetelor locale anuale este de 1 iunie.	Se acceptă parțial Se modifică pct. 13 (se înlocuiește cu „30 aprilie”), cu excepția bugetului pentru anul 2026
		Se propune de completat proiectul de hotărâre cu un punct nou care va prevedea că prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026.	Se acceptă
	Pct.6	Se recomandă de exclus noțiunea „transferuri cu destinație specială”, aceasta regăsindu-se în noțiunile principale expuse în Legea privind finanțele publice locale nr.397/2003.	Se acceptă
	Pct.11	Se recomandă de exclus pct. 11, întrucât numărul copiilor din cadrul grupelor/instituțiilor nou create urmează a fi prezentat de către autoritățile publice locale la etapa colectării datelor nefinanciare de către Ministerul Educației și Cercetării. Mai mult ca atât,	Nu se acceptă Conform Metodologiei, finanțarea instituțiilor nou create se va face la nivelul costului standard. Pentru grupele nou create, Ministerul Educației și Cercetării va aproba, prin ordin al ministrului, un

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
		menționăm că, Ministerul Finanțelor la etapa estimării plafonului de cheltuieli va lua în calcul creșterea/descrășterea numărului de copii din instituțiile de învățământ preșcolar, conform rapoartelor financiare prezentate de autoritățile publice locale, estimând în acest sens costul necesar reieșind din modificarea numărului de beneficiari.	Regulament privind utilizarea fondurilor din Centralizatorul constituit la nivelul MEC. Regulamentul va prevedea că instituțiile și grupele nou-create vor fi finanțate din centralizator.
		Se recomandă completarea proiectului cu anexe care să reflecte numărul de copii care se planifică a fi înmatriculat în astfel de instituții de învățământ preșcolar și/sau grupe noi din cadrul instituțiilor existente.	Se acceptă A fost completată Anexa nr. 9.
	Capitolul IV	Se propune: de exclus sau, după caz, de substituit cuvântul „investiții”, întrucât cheltuielile pentru efectuarea investițiilor capitale nu sunt eligibile pentru a fi finanțate din bugetul de stat prin intermediul transferurilor cu destinație specială alocate din bugetul de stat la bugetele locale.	Se acceptă
		Se propune precizarea/clarificarea actului (ordin, hotărâre de Guvern) prin care va fi aprobat Regulamentul privind repartizarea mijloacelor financiare din Fondul de intervenție.	Se acceptă
		Se propune: de a identifica și stabili un mecanism de repartizare a mijloacelor financiare acumulate în centralizatorul gestionat de Ministerul Educației și Cercetării, în situația în care mijloacele urmează a fi alocate din bugetul de stat în bugetele autorităților publice locale de nivelul al doilea.	Se acceptă parțial Mecanismul va fi prevăzut în Regulamentul aprobat prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării.

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
		Se propune de completat proiectul Metodologiei, cu prevederi care ar reglementa faptul că Ministerul Educației și Cercetării va prezenta Ministerului Finanțelor lista autorităților administrației publice locale (nivelul I și II) beneficiare de transferuri cu destinație specială, precum și volumele acestora, la etapa modificării legii bugetului de stat pentru anul curent sau elaborării proiectului legii bugetului de stat pentru anul următor.	Se acceptă
	Pct. 53 și 54	Se propun de exclus punctele, întrucât la data încheierii anului bugetar alocațiile bugetare nevalorificate, precum și soldurile de mijloace bănești din conturile trezoreriale ale autorităților/instituțiilor bugetare <i>se închid</i> , cu excepția soldurilor proiectelor finanțate din surse externe, conform prevederilor art.70, alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. În același timp, la pct.54 se face referință la „transferurile categoriale”, noțiune care nu se găsește în textul proiect.	Se acceptă
	Capitol ului IV	Se propune de substituit în denumirea Capitolului, cuvântul „Rectificarea” cu „Modificarea”.	Se acceptă
	Pct.57	Se propune de substituit după cuvântul „elaborării” cu cuvintele „elaborării/modificării”.	Se acceptă

Ministru

Dan PERCIUN

Executant: V. Istrati
viorica.istrati@mec.gov.md

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr.218 din 24 iulie 2025

Ministerul Educației și Cercetării
cancelaria@mec.gov.md

copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare în bază de cost normativ a instituțiilor publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea (număr unic 560/MEC/2025)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 18-69-7322 din 07.07.2025, privind avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare în bază de cost normativ a instituțiilor publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea (număr unic 560/MEC/2025) și comunică următoarele obiecții și propuneri.

1. Atragem atenția autorului că pct. 9 din Metodologie (*Autoritățile publice locale vor asigura finanțarea* Instituțiilor și a filialelor *cel puțin la nivelul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale*) intră în contradicție cu pct. 4 (*Metodologia se aplică pentru calculul finanțării de la bugetul de stat, prin serviciile cu destinație specială, a educației timpurii și cuprinde: cheltuielile pentru Suplimentar, educaționale și de îngrijire a copiilor cu vârsta de la 2 până la 6 (7) ani. sau din Instituțiile vizate în prezenta Metodologie pot fi finanțate din bugetele locale sau alte surse de finanțare legale*). Pe lângă coliziunile de reglementare, această formulare este una inacceptabilă, însemnând sarcini impuse în lipsa acoperii surselor de finanțare și riscuri pentru funcționarea instituțiilor. În acest sens, **solicităm formularea normei prevăzute la pct. 9, cu caracter de recomandare.**

2. Solicităm completarea proiectului cu o normă care să prevadă rezervarea în administrarea fondatorilor instituțiilor a 10 % din volumul alocațiilor pentru echilibrarea bugetelor instituțiilor, pentru soluționarea problemelor curente neprevăzute sau de urgență (ale instituțiilor).

3. În condițiile în care proiectul urmărește transferarea, cel puțin parțială, a responsabilităților financiare către autoritățile publice locale și nu este asigurată plener acoperirea cheltuielilor instituțiilor, persistă riscurile ca unele din instituții să își înceteze activitatea. În condițiile în care copii sunt incontestabil viitorul comunităților și a țării, nu

există loc de experimente în acest sector. Este necesară asigurarea clară a resurselor necesare pentru fiecare copil care necesită instituționalizarea preșcolară.

4. Este justificată înființarea unei entități cu rol consultativ (de exemplu un consiliu consultativ), cu participarea MEC, MF, CALM și a reprezentanților APL în care funcționează instituția, care să asigure verificarea și monitorizarea aplicării formulelor de calcul, evaluarea anuală a impactului și formularea propunerilor de ajustare, fapt ce va diminua și riscurile de alocare discreționară și disproporționată a resurselor financiare.

5. Este necesară consacrarea expresă a interdicției de închidere a instituțiilor cu efective reduse de copii, sub pretextul eficienței financiare și reorganizării, și **mecanisme de protecție astfel încât nici un copil să nu rămână în afara instituționalizării preșcolare (conform principiului consacrat de Codul familiei vizând interesul superior al copilului).**

6. Este necesară **consacrarea unor reguli clare și previzibile privind investițiile capitale** (alocarea de resurse pentru reparații, eficiență energetică, modernizări), inclusiv prin cofinanțare.

7. **Este necesară simplificarea formulelor complexe și sofisticate.** În actuala redacție, acestea practic nu sunt verificabile în lipsa unui soft specializat și a cunoștințelor specializate. Afara de diminuarea unui control real asupra calculelor, aceasta nu va permite nici formularea prognozelor bugetare.

8. Este necesară clarificarea aspectelor instituțiilor create și întreținute anterior cu sprijinul partenerilor de dezvoltare și care actualmente vor avea o lipsă de claritate și previzibilitate sub aspectul finanțării.

9. Solicităm luarea în considerație și a obiecțiilor și recomandărilor expuse în adresa Primăriei municipiului Chișinău nr. 2-01/2-147 din 18.07.2025 (se atașează).

CALM consideră că pentru promovarea proiectului Metodologiei este imperios necesară luarea în considerație a propunerilor și observațiilor expuse.

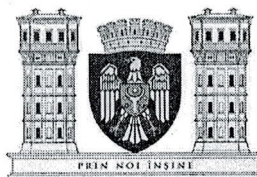
Anexa: Opinia Primăriei mun. Chișinău la proiectul propus pentru Avizare.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

nr. 2-01/2-147 din 18.07.2025

la nr. _____ din _____

Ministerul Educației și Cercetării

Piața Marii Adunări Naționale 1, MD-2033, Chișinău

copie: Ministerul Finanțelor

Str. Constantin Tănase 7, MD-2005, Chișinău

copie: Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)

Str. Columna 106 A, MD-2012, Chișinău

Prin prezenta, Primăria Municipiului Chișinău prezintă următoarele obiecții și recomandări privind proiectul metodologiei de finanțare pe bază de cost normativ pentru instituțiile publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea, aflat în consultare publică.

Textul proiectului, în forma propusă, contravine principiilor descentralizării financiare, autonomiei locale și echității în accesul la educație, creând un risc real de dezechilibre bugetare și funcționale la nivelul autorităților publice locale.

Sunt constatate următoarele deficiențe structurale și riscuri semnificative:

- Lipsa alocărilor bugetare suplimentare din bugetul de stat, generează o transferare nejustificată a responsabilităților financiare către autoritățile publice locale, fără asigurarea unei acoperiri reale a cheltuielilor.
- Centralizarea deciziei privind gestionarea fondului de intervenție (0,5% din bugetul educației timpurii) la nivelul Ministerului Educației și Cercetării, fără transparență și fără un mecanism de consultare cu autoritățile locale. Această practică riscă să genereze utilizarea discreționară și politizată a resurselor financiare.
- Impact bugetar negativ pe termen mediu și lung, întrucât metodologia garantează doar o creștere minimă a finanțării, unilateral stabilită de autoritatea centrală, fără a reflecta nevoile reale ale instituțiilor educaționale locale.
- Raționalizarea indirectă a rețelei de instituții preșcolare, prin aplicarea uniformă a formulei de finanțare, ceea ce va conduce inevitabil la închiderea grădinițelor din mediul rural și a celor cu efective reduse de copii, sub pretextul eficienței financiare și reorganizării.

- Proiectul reproduce deficiențele mecanismului aplicat pentru școli, gimnazii și licee prin HG nr. 868/2014, limitarea accesului echitabil la educație timpurie și reducerea autonomiei financiare locale.

Din simulările realizate pentru municipiul Chișinău, aproximativ 42% din instituțiile preșcolare riscă diminuarea finanțării, fapt ce va compromite progresiv funcționalitatea acestora și va tensiona procesul bugetar local.

În contextul celor expuse supra, **Primăria Municipiul Chișinău intervine cu următoarele recomandări:**

1. Revizuirea de fond a proiectului metodologiei, astfel încât aceasta să conțină:
 - a) Mecanisme de protecție pentru grădinițele din mediul rural și pentru cele cu capacitate redusă;
 - b) Moratoriu la închiderea/reorganizarea grupelor/grădinițelor;
 - c) Acoperirea alocațiilor direcționate adăugător către instituțiile subfinanțate prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat suplimentare celor existente.
2. Instituirea unui mecanism de participare efectivă a autorităților publice locale în procesul de gestionare și alocare a fondului de intervenție, asigurând transparența și echitatea în utilizarea resurselor.
3. Crearea unui cadru de consultare reală și participativă cu autoritățile locale, înainte de aprobarea metodologiei și pe parcursul implementării acesteia, inclusiv cu posibilitatea ajustărilor periodice în funcție de realitățile locale. Subliniem că orice abordare unilaterală sau centralistă în definirea și aplicarea unui nou mecanism de finanțare a educației timpurii este inacceptabilă și va genera efecte negative ireversibile asupra rețelei instituționale și asupra accesului echitabil la educație pentru toți copiii.
4. Stabilirea unor coeficienți de ajustare teritorială în formula de finanțare, care să reflecte diferențele reale de cost între zonele urbane mari, suburbii și mediul rural, ținând cont de: numărul de copii per instituție; costurile fixe de întreținere; presiunea demografică și migrația sezonieră.
5. Definirea clară a standardului minim de cost per copil, în funcție de: nivelul de învățământ; vârsta copilului; specificul programelor educaționale (inclusiv pentru copii cu cerințe educaționale speciale sau refugiați); tipul clădirii și gradul de dotare tehnică.
6. Instituirea unei perioade de tranziție de minimum 3 ani, în care formula de finanțare să fie aplicată gradual, cu ajustări anuale și măsuri compensatorii pentru instituțiile care riscă subfinanțarea.
7. Crearea unei platforme publice de tip open data, care să publice: sumele calculate și sumele efectiv alocate prin formulă, criteriile de intervenție, instituțiile beneficiare și nivelul de finanțare.

8. Clarificarea expresă a responsabilităților centrale și locale privind: formarea bugetului pentru educație; asigurarea standardelor; finanțarea investițiilor în infrastructură.

9. Extinderea metodologiei pentru a include și investițiile capitale (renovări, eficiență energetică, dotări), prin reguli clare de cofinanțare între bugetul de stat și cel local.

10. Înființarea unui consiliu tehnic mixt (MEC – MF – CALM – APL), cu rol consultativ și de monitorizare a aplicării formulei, evaluarea anuală a impactului și formularea propunerilor de ajustare.

PRIMAR GENERAL

Ion CEBAN

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

data aplicării

semnăturii electronice nr. **07/1-03/68/1134**

La nr. **Număr unic 560/MEC/2025**

Referitor la proiectul Metodologiei de finanțare în bază de cost normativ a instituțiilor publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea

Ministerul Educației și Cercetării

e-mail: cancelaria@mec.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea *Metodologiei de finanțare în bază de cost normativ a instituțiilor publice de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea (număr unic 560/MEC/2025)* și comunică următoarele.

De ordin general

Potrivit prevederilor art.145 alin.(1) lit.a) din Codul educației nr.152/2014, una din modalitățile de finanțare bugetară a învățământului se face prin *cost standard per copil/elev/student*. Prin urmare, cu titlu de recomandare, se propune în denumirea și textul proiectului de hotărâre, precum și în Nota informativă de substituit sintagma „*cost normativ*” cu sintagma „*cost standard per copil*”.

Reieșind din prevederile art.12 lit.a) din Codul educației, *educația antepreșcolară* este parte componentă a nivelului de *educație timpurie* din structura sistemului de învățământ. De asemenea, potrivit art.143 alin.(1) lit.a) din Codul menționat, sursa prioritară de finanțare a sistemului de învățământ public o constituie transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale pentru *instituțiile de educație preșcolară*, de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar. Prin urmare, în contextul în care instituțiile de *educație antepreșcolară* nu fac obiectul de reglementare a proiectului prenotat, se consideră oportun pe tot parcursul proiectului de adus în concordanță unele noțiuni, prin substituirea/excluderea acestora, precum: „*educație timpurie*” (pct.4, 5, 6, 49 și altele) și „*învățământ timpuriu*” (pct.6).

Totodată, se consideră necesar de exclus anii concreți la care se face referință în proiect, de ex: 2025, 2026 și 2027 (pct.14 și 15), având în vedere că Metodologia de finanțare implementată la nivel național nu este condiționată de o perioadă determinată de timp, dar va fi aplicabilă începând cu anul 2026.

În același timp, menționăm că, reieșind din Calendarul acțiunilor pentru elaborarea și aprobarea bugetelor locale pe anul următor, aprobat prin Ordinului ministrului finanțelor nr.124/2023 cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, *termenul stabilit Ministerului Finanțelor de emitere a circularei privind elaborarea bugetelor locale anuale este de 1 iunie*. Prin urmare, întru a respecta Calendarul bugetar, se propune de revizuit data de „1 iulie” indicată în proiect.

Ținând cont de faptul că prevederile proiectului urmează a fi implementate începând cu noul an bugetar, se propune de completat proiectul de hotărâre cu un punct nou care va prevedea că prezenta hotărâre intră în vigoare *la data de 1 ianuarie 2026*.

La proiectul Metodologiei

În **pct.6** se recomandă de exclus noțiunea „transferuri cu destinație specială”, aceasta regăsindu-se în noțiunile principale expuse în Legea privind finanțele publice locale nr.397/2003.

Pct.11 urmează de exclus, întrucât numărul copiilor din cadrul grupelor/instituțiilor nou create urmează a fi prezentat de către autoritățile publice locale la etapa colectării datelor nefinanciare de către Ministerul Educației și Cercetării. Mai mult ca atât, menționăm că, Ministerul Finanțelor la etapa estimării plafonului de cheltuieli *va lua în calcul creșterea/descrășterea numărului de copii* din instituțiile de învățământ preșcolar, conform rapoartelor financiare prezentate de autoritățile publice locale, estimând în acest sens costul necesar reieșind din modificarea numărului de beneficiari.

Totodată, la etapele procesului de planificare bugetară, autoritățile publice locale prezintă solicitări de transferuri cu destinație specială suplimentare pentru *deschiderea de instituții nou și/sau grupe noi*. Prin urmare, se recomandă completarea proiectului cu anexe care să reflecte numărul de copii care se planifică a fi înmatriculat în astfel de instituții de învățământ preșcolar și/sau grupe noi din cadrul instituțiilor existente.

Potrivit prevederilor **Capitolului IV**, se constituie un Fond de intervenție la nivelul Ministerului Educației și Cercetării în scopul finanțării suplimentare a instituțiilor asupra cărora se aplică prezenta metodologie, pentru investiții în îmbunătățirea condițiilor de educație. Prin urmare, întru a evita interpretarea eronată a unor prevederi, se propun următoarele:

- de exclus sau, după caz, de substituit cuvântul „investiții”, întrucât cheltuielile pentru efectuarea investițiilor capitale nu sunt eligibile pentru a fi finanțate din bugetul de stat prin intermediul transferurilor cu destinație specială alocate din bugetul de stat la bugetele locale;
- precizarea/clarificarea actului (ordin, hotărâre de Guvern) prin care va fi aprobat Regulamentul privind repartizarea mijloacelor financiare din Fondul de intervenție;
- *de a identifica și stabili un mecanism de repartizare a mijloacelor financiare* acumulate în centralizatorul gestionat de Ministerul Educației și Cercetării, în situația în care mijloacele urmează a fi alocate din bugetul de stat în bugetele autorităților publice locale de nivelul al doilea. În acest sens, este necesar de completat proiectul Metodologiei, cu prevederi care ar reglementa faptul că Ministerul Educației și Cercetării va prezenta Ministerului Finanțelor lista autorităților administrației publice locale (nivelul I și II) beneficiare de transferuri cu destinație specială, precum și volumele acestora, la etapa modificării legii bugetului de stat pentru anul curent sau elaborării proiectului legii bugetului de stat pentru anul următor;
- *pct.53 și 54* se propun de exclus, întrucât la data încheierii anului bugetar alocațiile bugetare nevalorificate, precum și soldurile de mijloace bănești din conturile trezoreriale ale

autorităților/instituțiilor bugetare *se închid*, cu excepția soldurilor proiectelor finanțate din surse externe, conform prevederilor art.70, alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. În același timp, la pct.54 se face referință la „transferurile categoriale”, noțiune care nu se găsește în textul proiect.

În denumirea **Capitolului IV**, se propune de substituit cuvântul „Rectificarea” cu „Modificarea”, iar la **pct.57** de substituit după cuvântul „elaborării” cu cuvintele „elaborării/modificării”.

Reieșind din cele expuse, Ministerul Finanțelor este disponibil de a examina repetat proiectul hotărârii, după revederea obiecțiilor înaintate, pentru a formula opinia finală asupra proiectului.

Secretar de Stat

Digitally signed by Savva Maia
Date: 2025.07.29 08:08:43 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Maia SAVVA

Executor: Veronica Gobjila
tel.: 022 26 27 21
e-mail: veronica.gobjila@mf.gov.md